
مسئولیت مدنی صاحب کالا در واردات زمینی

مؤلف: شقایق صبوری

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

سرشناسه	صبوری، شقایق، ۱۳۶۰
عنوان و نام پدیدآور	مسئولیت مدنی صاحب کالا در واردات زمینی - شقایق صبوری
مشخصات نشر	تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۸۸ ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۸۶-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیا
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ ۴۸۶/۸:۶۰۶/HE
رده بندی دیویی	۳۸۷/۵۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۸۴۸۴۳

مسئولیت مدنی صاحب کالا در واردات زمینی

شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۸۶-۵
قیمت:	۱۳۰۰۰ ریال
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول زمستان ۱۳۹۷
ناشر:	کتاب آوا
مکان:	شقایق صبوری

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، پست حقیقت، پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۹۷۲۱۳۰ | ۶۶۴۰۱۰۳ | دورنگار: ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com | avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام‌شهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه) داخل کوچه فرمانداری
تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.
هرگونه کپی برداری و تهیه جزوه از متن کتاب، استفاده از طرح روی جلد، عنوان کتاب جرم است و متخلفان طبق قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مقدمه.....	۱۱

فصل اول: مسئولیت مدنی در قوانین داخلی ایران.....	۱۱

بخش اول: مسئولیت مدنی.....	۱۳

گفتار اول: مبانی و منابع مسئولیت.....	۱۵

۱-۱ مبانی نظری مسئولیت.....	۱۵

۱-۱-۱ نظریه ی تقصیر.....	۱۵

۱-۱-۲ نظریه ی ایجاد خطر.....	۱۶

۱-۲ منابع مسئولیت در حقوق کنونی.....	۱۷

۱-۲-۱ غصب.....	۱۷

۱-۲-۲ اتلاف.....	۱۸

۱-۲-۳ تسبیب.....	۱۹

۱-۲-۴ استیفاء.....	۱۹

گفتار دوم: ارکان مسئولیت.....	۲۰

۲-۱ وجود ضرر.....	۲۱

۲-۲ فعل زیان بار.....	۲۱

۲-۳ رابطه سببیت.....	۲۱

گفتار سوم: مسئولیت مدنی در فقه اسلامی.....	۲۲

۳-۱ ضمان.....	۲۳

۳-۱-۱ تداخل قلمرو ضمان قهری و عقدی.....	۲۴

گفتار چهارم: مسئولیت مدنی دولت نسبت به واردات کالا ۲۵

فصل دوم: واردات زمینی در مقررات ایران ۲۷

بخش اول: وابستگی متقابل اقتصادی و جهانی شدن ۲۹

گفتار اول: تاجر و انواع فعالیتهای تجاری ۳۱

۱-۱ تاجر: حقیقی یا حقوقی ۳۲

۱-۲ سازمان تجارت جهانی WTO ۳۳

۱-۲-۱ موافقتنامههای سازمان تجارت جهانی ۳۴

بخش دوم: واردات و ترخیص کالا ۳۵

گفتار اول: کالاهای تجاری و واردات آن ۳۶

گفتار دوم: تشیقات ورود و صدور کالا ۴۰

گفتار سوم: ترخیص کالا ۴۱

بخش سوم: اصطلاحات تجاری بین المللی (اینکوترمز) ۴۲

بخش چهارم: قراردادهای جاری ۴۴

فصل سوم: مسئولیت مدنی صاحب کالا با نظر به کنوانسیون تیر ۴۵

بخش اول: مسئولیت متصدی حمل و نقل ۴۷

گفتار اول: ارتباط مبنای مسئولیت و تعیین مأمیت قراردادهای حمل و نقل ۴۹

بخش دوم: بیمه کالا و نقش بیمه در صنعت حمل و نقل ۵۰

گفتار اول: تعریف بیمه و بیمه حمل و نقل کالا ۵۰

۱-۱ ماهیت حقوقی عقد قرارداد ۵۱

گفتار دوم: بیمه مسئولیت مدنی ۵۱

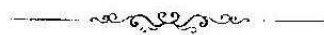
۲-۱ بیمه مسئولیت حمل و نقل بین المللی ۵۱

۲-۲ موضوع قرارداد ۵۲

۲-۳ بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل زمینی ۵۲

گفتار سوم: طبقه بندی در بیمه های باربری ۵۲

۵۴	گفتار چهارم: شرایط بیمه نامه
۵۴	۴-۱ شرایط عمومی
۵۴	۴-۲ شرایط خصوصی
۵۴	۴-۳ شرایط و فرآیند فسخ
۵۴	بخش سوم: حمل و نقل جاده‌ای کالا
۵۴	گفتار اول: CMR
۵۸	گفتار دوم: کنوانسیون بیع بین‌المللی کالا
۵۹	گفتار سوم: کنوانسیون تیر
۶۱	۳-۱ ایرو
۶۱	۳-۲ کارنه تیر
۶۲	۳-۳ ارکان پنجگانه سیستم تیر
۶۲	۳-۴ عملیات واحد اولیه سیستم تیر
۶۲	۳-۴-۱ مزایای کنوانسیون تیر (۱۹۷۵)
۶۳	۳-۴-۲ اسناد مورد نیاز گمرک مبدأ
۶۳	۳-۵ وله
۶۳	بخش چهارم: مسئولیت مدنی صاحب کالا
۷۲	بخش پنجم: مسئولیت‌های خاص و مختلط
۷۳	گفتار اول: مسئولیت ناشی از فعل شخص - ارجاع:
۷۴	گفتار دوم: مسئولیت مدنی ناشی از فعل دیگران
۷۴	گفتار سوم: مسئولیت ناشی از مالکیت یا تصرف اموال
۷۵	بخش ششم: کاهش یا افزایش مسئولیت قراردادی (اثر قرارداد در مسئولیت)
۷۵	۶-۱ شرط افزودن بر مسئولیت و کاستن از آن
۷۷	نتیجه‌گیری و ارائه‌ی پیشنهادات
۸۳	فهرست منابع

پیشرفت تکنولوژی و رونق صنعتی باعث گردیده که علاوه بر افزایش سطح رفاه در جوامع، زیان‌هایی به وقوع بپیوندد که کسی یا چیزی در تحقق آن دخالت مستقیم نداشته است. سوالی مطرح می‌شود و در گذشته نیز مطرح بوده آن است که آیا می‌توان سبب یا اسبابی را که مستقیماً در تحقق سرر دخالت نداشته‌ند مسئول شناخت؟ در قرون متمادی در جوامع مختلف قانونگذاران و حقوقدانان برای پاسخ به این سوال به ارائه طریق پرداخته‌اند؛ در ابتدا این تفکر وجود داشت که هنگامی سبب مسئول بران خسارت است که در تحقق ضرر دخالت مستقیم داشته باشد، بنابراین اگر به طور غیرمستقیم ضرری وارد شود مسبب مسئول نیست. اما اجرای این تفکری گرایش پیدا کردند که به موجب آن مایی که مستقیماً در تحقق ضرر دخالت نداشت می‌توانست مسئول قرار می‌گرفت. نخبه‌ی حاکمیت در باب این موضوع این است که چه کسی صاحب کالا است؟ فروشنده؟ خریدار؟ و یا متصدی حمل و نقل؟ که صاحب کالا باید اعلام ضرر و اثبات ورود ضرر نماید.

از ابتدای پیدایش صنعت حمل و نقل، سرعت و امنیت به عنوان عوامل اساسی در مبادلات بین‌المللی کالا، در حمل و نقل کالا از طریق جاده نیز مورد توجه و پرداخته کاران آن قرار داشته است. با اعمال صلاحیت کشورها در محدوده جغرافیایی خود مبنی بر وضع قوانین خاص برای حمل و نقل کالا به ویژه برای عبور از مرزهای سرزمین آن‌ها موجب شد تا متصدیان صنعت حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده با مقررات پیچیده و مختلف مواجه شده و می‌بایست ضمن انجام تشریفات اداری متفاوت در مرزهای هر کشور اسناد مختلفی را برای انجام تشریفات گمرکی تهیه و ارائه نمایند و دغدغه آن‌ها ارائه راهکارهای مناسب جهت تسهیل حمل و نقل، کاهش هزینه‌ها، روان‌سازی و هماهنگ‌سازی اسناد و تشریفات اداری بود که مطابق کنوانسیون تیر، سیستمی به وجود آمد که سرعت، سهولت، اطمینان و ایمنی در حمل

و نقل بین‌المللی به ویژه از جهت عبور وسائل نقلیه حامل محصولات ترانزیستی از مرزهای کشورهای عضو را به ارمغان آورد. نکته‌ی حائز اهمیت و درخور توجه این است که در بحث واردات زمینی کالا به کشوری، همراه آن زمینه‌های مناسب رقابتی در سطح خرد و کلان به وجود می‌آید.

در نتیجه هر کشوری و تاجران آن به دنبال کسب سود و منفعت هستند و خواهان کمترین ضرر، زیرا امروزه تجارت از حالت سستی خودش خارج شده و با وجود شفاف‌سازی در بحث حدود مسئولیت، اشخاص سعی در رقم زدن عدم ضرر به نفع خودشان هستند.

www.ketab.ir